

100 Gadi BIBLIOTĒKAS

Bauskas pilsētas bibliotēka Pils ielā 19 (tag. Plūdoņa)

Foto: Bauskas muzeja krājums

REDAKTORA SLEJA

Laiks, kas piepildīts ar simtgadēm.

Sākot ar Latvijas Republikas simtgadi, turpinot ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas simtgadi, esam ceļā uz Bauskas bibliotēkas 100 gadu pastāvēšanas svinībām. Ar šo izdevumu uzsākam ceļojumu laikā, lai izlikumotu vēstures līkločus bibliotēkas pastāvēšanas 100 gados, kas aizsākās 1922. gada 1. janvārī.

Tos iezīmē nopietnība, spēja pastāvēt, izdzīvot un mainīties līdz laikam. Tādēļ ir svarīgi, ka, sagaidot simtgadi, mēs vēršam skatienu uz savām saknēm, uz pirmsākumiem.

Tas vienmēr ir interesanti uzzināt ko jaunu! Vai tie būs 100 grami jaunu zināšanu? Vai patiesi interesanti bibliotēkas 100 gadi? Tas viss būs par mums!

Lai Jums interesanti un aizraujoši kopā ar mums šajā ceļojumā!

Māra Kujikauska
Bauskas Centrālās bibliotēkas direktore

BAUSKA 20. GADSIMTA 20. GADU SĀKUMĀ vēl izteikti jūt kara sekas – tās ielas un tilti gaida atjaunošanas darbus, un trošu min teju trīsreiz mazāk ļaužu nekā pirmskara laikā. Par spīti visam ir iestājies miers, Bauskas pašvaldībai ir vadītājs, tās lietvedībā viscaur skan latviešu valoda un, domājams, **baušenieki atkal ir gatavi lasīt!**

1922. GADS IR BAUSKAS BIBLIOTĒKAS DIBINĀŠANAS GADS. Bibliotēkas pirmās mājas bija Bauskas valdes nama otrais stāvs Pils ielā 19. Tagad mēs to saucam par Plūdoņa ielu un, apstājoties ceļā no ziedu veikala līdz luterāņu baznīcai, varam vien iztēlē uzburt tā laika bibliotēkas mājvietu, jo kara laikā ēka tika sagrauta. Nedokumentētas liecības vēsta, ka bibliotēka ēkā atradusies jau nedaudz ātrāk – 1921. gada izskaņā.

BAUSKAS LASĪTĀJ, KĀ TEV IET? Vai tiešām bija tā, ka baušeniekiem pirms tam nav pieejama neviena pati grāmata? Nē! **Bauskā lasīja**, taču tās bija visdažādāko biedrību un privātās bibliotēkas – Bauskas rūpniecības biedrības brīvbibliotēka, Ž. Ruķera grāmatnīcas bibliotēka u.c. To krājums bija specifisks, bibliotēkas pieejamas tikai biedrību dalībniekiem un jāmaksā biedra nauda.

KĀ LĪDZ TAM NONĀCA...

KULTŪRA, KĀ TEV IET?

Latvijā tika atjaunotas kultūras norises un ievākta informācija par kopējo situāciju valstī. 1922. gada "Izglītības Ministrijas Mēnešraksts" Nr. 5 ziņo: "Latvijā ir pavisam 35 pilsētu pašvaldības, no kurām cik necik ar bibliotēkām apgādātas tikai 19; pārējās **16 pilsētās bibliotēku nemaz nav**. Starp pēdējām jāmin Valka, Aizpute, Bauska, Grobiņa u.c."

1922. GADA SĀKUMĀ Kultūras fonds pieņēma priekšlikumu par bibliotēku nodibināšanu visā Latvijā. Tika paredzēts izveidot **300 tautas bibliotēkas**, laika gaitā izsniedzot tām ap 500 komisijas atlasītās grāmatas katrai. Tas gan nenožīmēja 300 jaunu bibliotēku dibināšanu visā valstī, bet, lielākoties, jau esošo, kara gados cietušo bibliotēku atbalstīšanu ar *grāmatu kopām jeb bibliotēkām*.

BIBLIOTĒKU RENESANSE

Ko maina Kultūras fonda rosība?

Grāmatas jāizsniedz par brīvu!

Turpmāk biedrībām, organizācijām vai pašām pagastu padomēm, kas saņēma izdaudzīnāto *bibliotēku*, piešķirtās grāmatas bija jāizsniedz par brīvu. Šādas bibliotēkas turpmāk apmeklēt varēja nevis tikai ar biedrību saistīti cilvēki, bet katrs baušķenieks. Tāpat Kultūras fonda nosacījums bija, ka pašiem jāpapildina grāmatu krājums un jāspēj uzturēt telpas.

"Jaundibināmās bibliotēkas uzskatāmas kā pirmais pamats plašam, pakāpeniski izveidojamam sabiedrisku bibliotēku tīklam, uzņemot tajā un pabalstot arī pastāvošās dažādu biedrību bibliotēkas."

"Latvju grāmata" Nr. 4 (1922)

BAUSKĀ BIBLIOTĒKA ATVĒRTA VISIEM

Kultūras fonds atbalstu *bibliotēku* saņemšanai 1923. gadā piešķīra Bauskas pilsētas valdei un otrpus Mēmelei esošajai Bauskas pagasta un apkārtnes lauksaimniecības biedrībai, taču tās nebija vienīgās bibliotēkas šobrīd esošās pilsētas teritorijā. Rau, simts gadus atpakaļ ar vārdu "bibliotēka" netika saprasta viena stalta ēka pilsētas centrā. Pilsētas aktīvās biedrības sevi reklamēja vietējos laikrakstos un aicināja lasīt tieši pie viņiem. Domājams, baušķenieki varēja justies gana apmierināti ar grāmatu pieejamību, kam, protams, bija savi nosacījumi.

Wispahrejās siņas.
Garos secinās wafarot.

"Bet tavs mūžs tam lēti der,
To vis neteiz ņēgē gadi,
Bet tas brīdīnā wairat swer,
No ar labem darbeem wadi.
Kabu grāmatu lasot parādīs wafarot laimā šinā buhā lētiņāli līmātois un mūžs nahtojā bīhwe atnejis wairat laba, nēdā daudis, daudis parādīs bejdarbība un per labrēšu galbeem wafaru.
Wifus lasit mīhtojājus mūhjam grēķies aprinā waldes agronomistajā nodalā."

"Bauskas Vēstnesis" Nr. 2 (1926)

Garos ziemas vakarus īsināt aicināja Lauksaimniecības biedrība, jo to,

"Vai tavs mūžs kam lieti der,
To viss neteiz ņēgē gadi",

bet gan laba grāmata, ko var iegūt aprīnķa valdes agronomiskajā nodaļā.

ĀRPUS BAUSKAS ARĪ LASA

Bauskas aprīnķī pirmskara gados darbojās 12 bibliotēkas, arī dažus gadus vēlāk to skaits palika nemainīgs, taču pamatīgs robs bija iecirsts krājumā – tas saruka par trešdaļu. 1925. gadā aprīnķī bija jau 29 bibliotēkas.

Bibliotēku skaits pirms 12
Pirmā pasaules kara

1922. gadā 12

1925. gadā 29

No tām Kultūras fonda atbalstītās bibliotēkas 15
1923. gadā

Vispilnīgākā informācija tika ievākta par Kultūras fonda atbalstītajām bibliotēkām. Tādas 1923. gadā aprīnķī bija piecpadsmit. Cilvēki, kuri bibliotēkās strādāja, bija, galvenokārt, entuziasti bez atlīdzības.

KAS TAJĀS STRĀDĀJA

Veikala kalpotāji 2

Skolotāji 8

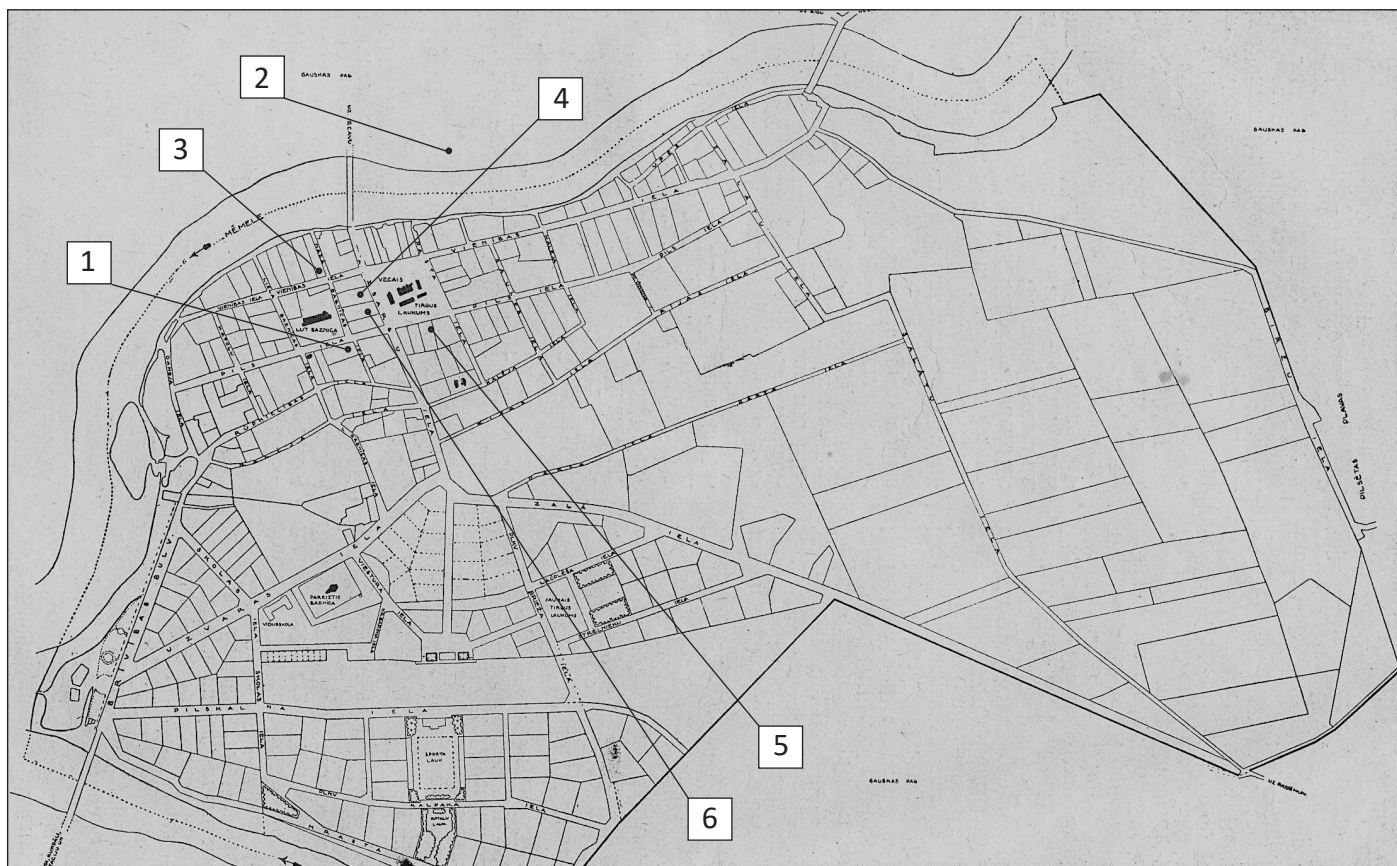
Pagasta darbveži 3

Lauksaimnieki, strādnieki 2

BIBLIOTĒKAS BAUSKĀ

LAIKĀ NO 1925. LĪDZ 1930. GADAM

Bauskas pilsētas plāns.

Salnais, V., Maldups, A. Pilsētu apraksti, 1. daļa.
Rīga: Valsts Statistikas pārvaldes izdevums, 1936

Bauskas pilsētas bibliotēka ANNO 1922

Pils iela 19*
Atvērta visiem
Bezmaksas
Sējumi 1818 (latviski 1761)
Lasītāji 203 (latvieši 193)
2 darbinieki
22 žurnāli/laikraksti

Bauskas un apkārtnes lauksaimniecības biedrības bibliotēka** ANNO 1923

Sarkanmuiža
Atvērta visiem
Bezmaksas
Sējumi 485
Lasītāji 30
1 darbinieks
4 žurnāli/laikraksti

Bauskas rūpniecības biedrības bibliotēka ANNO 1879

Sudmalu iela 61
Atvērta biedriem
Bezmaksas
Sējumi 408 (latviski 3)
Lasītāji 82 (latvieši 2)
1 darbinieks

Bauskas saviesīgās biedrības bibliotēka

Kalna iela 6
Ierobežota pieejamība***
Bezmaksas
Sējumi 417
Lasītāji 25 (mainīgi)
1 darbinieks

Latvijas atvaļināto karavīru biedrības Bauskas nodaļas bibliotēka

Pils iela 38 (pēc numerācijas maiņas)
Atvērta visiem
Maksas
Sējumi 624 (latviski 556)
Lasītāji 310 (latvieši 294)

Ž. Ruķera grāmatnīcas publiskā bibliotēka ANNO 1921

Kalna iela 10
Atvērta visiem (tika dota iespēja vispirms
izlasīt un tad izlemt par pirkšanu)
Maksas****
Sējumi 1702 (latviski 1358)
Lasītāji 180
1 darbinieks

Piezīmes:

* Bibliotēku adresu informācija gūta Latvijas Bibliotēku padomes gada grāmatā (1926).

** Lai gan bibliotēka neatrodas pilsētas teritorijā, tā saņēmusi daudzveidīgu Kultūras fonda bibliotēku un sevi itin bieži reklamējusi Bauskas presē.

*** Nedokumentētas liecības vēsta, ka viesnīcas ēkā ilgāk dzīvojošie viesi varēja saņemt grāmatas lasīšanai un tās izdeva arī pilsētas iedzīvotājiem.

**** Ziņas, ka 1926. gadā iekasēti 1.20 lat.

Bibliotēku krājuma dati iegūti Latvijas Bibliotēku padomes gada grāmatā (1932)

1931. gadā joprojām atvērta bija arī Latvijas Jauniešu savienības Bauskas organizācijas bibliotēka, kas darbojās no 1921. gada. Nav ziņu par precīzu tās adresi. Zināms, ka tā bijusi maksas bibliotēka (1926. gadā iekasēti 20 sant. mēnesī skolniekiem, biedriem un 50 sant. nebiedriem) ar 35 lasītājiem un 535 sējumiem 1930. gadā.

Kartē sniegtās norādes par bibliotēku atrašanās vietām ir ilustratīvas un iezīmē tā laika tendenci iestāžu izvietojumam pilsētas vidē.

BIBLIOTĒKA 20.-30. GADOS

KULTŪRAS FONDA PIEŠKIRTO GRĀMATU KATALOGS 1923. GADĀ (IESKATS)

1. Daiļrakstniecība. ORIGINĀLI

Akuraters, J.	Pēters Danga, Lāča bērni.
Allunans, A.	Kas tie tādi, kas dziedāja Seši mazi bundzenieki
Apsīšu Jēkabs	Bāgāti radi
Aspazija	Zaudētās tiesības
Barons	Latvju daiņu izlase Indrani
Blaumanis, R.	No saldenās pudeles
Ērmanis, P.	Lietuvēna laikā
Fallijs	Dižlatvieši
Jaunsudrabiņš	Aija
Paegle, L.	Dievi un cilvēki
Plūdons	Eža kažociņš
Sudraba Edž.	Savs kaktiņš, savs stūrītis zemes
Valdis	Staburaga bērni
Virza, Ed.	Dievišķīgās rotaļas

CITTAUTU RAKSTNIEKI

Bairons (angļu)	Debess un zeme
Šekspīrs, V.	Hamlets
Uailds, O.	Doriana Greja ģimēne
Sofokls (grieķu)	Antigona
Gogoļs (krievu)	Revidents
Turģņevs	Stepju karalis Lirs
Servantes (spāniešu)	Don Kichot 1. Daļa
Ibsens (ziemeļnieku)	Pers Gints
Šillers, Fr. (vācu)	Laupītāji

KO LASĪJA BAUŠĶENIEKS 20. GADOS?

Nemot vērā, ka grāmatai bija liela mantiskā un arī emocionālā vērtība, krājuma uzskaitē noteikti tika veikta, taču nav saglabājusies. Tomēr tāds ir Kultūras fonda piešķirto grāmatu saraksts. Vai nav neparasti un tā laika inteliģences apliecināji, ka simts gadus atpakaļ bija iespēja lasīt tos pašus latviešu autoru darbus, kas joprojām iekļauti mācību stundās un universitāšu pasniegtajosursos?

Bibliotēkas fonda vecākajās grāmatās redzams zīmogs ar Bauskas ģerboņa lauvu un ziņu "Bauskas pilsētas valde".

VISI GRIB, VISI GRIB!

Kurš gan kaut ko negrib saņemt par velti? Dzirdot, ka Kultūras fonds dāvā bibliotēkas, fondam pienāk ziņas – biedrības un jau atbalstītās bibliotēkas slinko ar nosacījumu ievērošanu, tostarp, ka arī pašiem jāpapildina savs krājums. Kā sacīt jāsaka, par velti tikai siers slazdā! Ja gribi saņemt, jādod pretī!

KUR LAI LASA?

Kādā satraucošā "Bauskas Vēstnesis" virsrakstā teikts – "Bibliotēkas trūkums Bauskā". Izrādās, ka pilsētā „nav nevienas bibliotēkas, neskaitot Bauskas pilsētas valdes lasītavu (..), lai gan reiz Kultūras fonds kādai biedrībai piešķīra līdzekļus bibliotēkas ierīkošanai un tāda arī tika ierīkota. Tagad par minētās biedrības darbību nav nekas dzirdēts, arī bibliotēka slēgta, jo biedrība (..) telpas neirē.” Neapmierinātības pilns raksts noslēdzas, vainojot biedrību sēdēšanā uz lauriem.

"Bauskas Vēstnesis" Nr. 4 (1935)

Aizrādījumi izskanēja Lauksaimniecības biedrībai, kas 1935. gadā beidza savu darbību. Kur nonāk Tautas bibliotēkas grāmatas? Neapmierinātais raksta veidotājs gadu vēlāk atkal varēja tikt pie iemīļotajām grāmatām 13. Bauskas aizsargu pulka bibliotēkā, kas atradās Aizsargu namā (tag. Kultūras centra un bibliotēkas ēka). Izrādās, ka Bauskas Centrālā bibliotēka nav pirmā bibliotēka minētajā namā!

ZĪMOGI - LAIKA LIECĪBAS

30. gados Bauskas pilsētas bibliotēkas grāmatas pirmajā atvērumā un piektajā lappusē nesa šādu itin vienkāršu, nepārprotamu zīmogu. Tāds tas, vietām izplūdis, apliecināja piederību vismaz 2000 sējumiem.

Vissenāk izdotā, Bauskas bibliotēkā lasītājam pieejamā grāmata tobrīd ir Konversācijas vārdnīcas 1. sējums A-G.

BIBLIOTĒKA 30.-40. GADOS

PĀRKĀRTO PILSĒTAS BIBLIOTĒKU UN LASĪTAVU

Veikta pāreja no katalogu uz kartotēku sistēmu, sekojot Rīgas un valsts lielāko bibliotēku paraugam. Turpmāk bibliotēkas lasītājiem nepieprasīja drošības naudu par ņemtajām grāmatām, to aizvietojot ar galvojumu vai parakstu par bibliotēkas noteikumu izpildīšanu. Paredzēja rūpēties gan par telpu paplašināšanu, gan grāmatu iegādi.

Pārtahrtos pilsētas bibliotēku un lasītavu. Bauskas pilsētas valde pašreiz iņēd bibliotēkas un lasītavas pārtahrtotānu. Bibliotēku pārtahrtos pehž kartianu sistēmas pehž leelako Rīgas un valsts bibliotēku parauga. Pārtahrtotā bibliotēka buhs daudz ehtala lasītājeem tā lihdj šhim, tad grahmatas bij jameklē pehž katalogeem. Tāpat ehtiba buhs tā, ka turpmat lasītājeem nebuhs jamatā wairs drošības nauda par ņemtām grahmatām. Tās weetā buhs jāeejneedj diwu perfonu galwojums, bet pastahwigeem Bauskas eedšhwotajeem un walsts darbneeteem tilai parafis par bibliotēkas noteikumu ispidišānu. Pārtahrtoto bibliotēku atflahs nahlošāo ottdeen, pl. 18. Turpmat paredšets lasītawu un bibliotēku wehl paplašīnat ar jaunām telpām un grahmatām. Bibliotēkas pārtahrtotāšanas darbus wada 18. Bauskas aishargu pulka bibliotēkars Ragowffis.

"Bauskas Vēstnesis" Nr. 38 (1936)

Turpmāk bibliotēka atvērta katru dienu no plkst. 18.00 līdz 22.00. Pieejams laikrakstu galds.

30. GADU OTRA PUŠE

Laiks, ko var dēvēt par Bauskas pilsētas bibliotēkas uzplaukuma periodu. Lūk, daži interesanti, iepriecinoši fakti:

- 1937. gadā pilsētas pašvaldība brīvbibliotēkas un brīvlasītavas uzturēšanai un arī pārkārtošanai izdeva vairāk nekā 800 latu;
- Tiek domāts par jaunām bibliotēkas mājām – bibliotēkas un lasītavas vajadzībām pilsēta kā dāvinājumu no J. Baltā ieguva namu Uzvaras ielā 4, kurp paredzēja pārcelties dažus gadus vēlāk;
- Bibliotēkas darbība atspoguļojās arī sabiedrības dienu gājumā un ritumā – pilsētas bibliotēka no 1938. gada jūlija vidus līdz tā paša gada augusta sākumam devās vasaras brīvīkājā.

BIBLIOTĒKAI IR PĀRZINIS

Pilsētas valde par Bauskas bibliotēkas un lasītavas pārzini no 1936. gada iecēla **Alisi Skadiņu**. Šī dāma ir pirmā, mūsdienu izpratnē, bibliotēkas vadītāja. Gada laikā bibliotēkas krājumam klāt nāca 320 grāmatas.

DIENAS VĒL RIT CERĪGI UN RĀMI

1940. gadā Bauskas pilsētas bibliotēkas plauktos glabājās 3798 sējumi. Lasītavā bija pieejami 25 dažādi žurnāli un 10 laikraksti. Tostarp pavasarī Kultūras fonda uzdāvinātā Endzelīna-Mīlenbaha vārdnīca, lai iedzīvotāji izmantotu grāmatu uzvārdu latviskošanas aktivitātēm. Arīdzan vietējā laikrakstā lasāms aicinājums atbrīvoties no svešiem uzvārdiem. Vai maz varēja iedomāties, ka latviskošanas vietā drīz nāks cita "šana"?

Ja arī nojauta, tad domas gan bija cerīgas un gaišas. Rau, tā gada "Pašvaldības balss" Nr. 2 ziņo, ka jauniegūtajā namā tika veikti pārbūves darbi, lai uzņemtu bibliotēku un muzeju.

KULTŪRAS FONDA PIEŠKIRTO GRĀMATU KATALOGS 1923. GADĀ (IESKATA TURPINĀJUMS)

ZINĀTNE

1. Ģeogrāfija un ģeoloģija

Hedina, S.	Par transhimalaju
------------	-------------------

2. Vēsture

Balodis, K.	Latvijas izveidošana
Dišlers, K.	Anglijas parlamenta vēsture
Merķels, G.	Latvieši

3. Pedagoģija

Kalniņš, J.	Jānis Cimze. Vidzemes draudzes skolotāju zemināra pirmais direktors
Rītiņš, E.	Mazo dabas pētnieku audzinātājiem

4. Filozofija

Platons	Sokrata aizstāvēšanas runa. Kritons. Faidons.
---------	---

5. Kooperācija

Puriņš, K.	Kooperatīvais un tirdznieciskais kredīts
------------	--

6. Lauksaimniecība

Afelds, M.	Spārgeļu audzēšana Latvijā
Kronbergs, A.	Latvijas biškopju gada grāmata 1921.g.
Ulmanis, K.	Ienesīga piensaimniecība

8. Tieslietu zinības

Dišlers	Demokrātiskās valsts pamati
---------	-----------------------------

11. Ārstniecība

Januāus, J.	Zobu kopšana
Mečņikovs	Kas ir vecums?
Pretalkoholisku	rakstu krājums

12. Žurnāli

"Jaunības Tekas" 1922.g.
"Latvijas Biškopis" 1921.g.
"Ritums" 1921./1922.g.

13. Rakstniecība vēsture un teorija

Dantes rakstu krājums	
Upits, Andrējs	Rainis un viņa dzeja

17. Tautsaimniecība

Birkerts, P.	Socioloģija
--------------	-------------

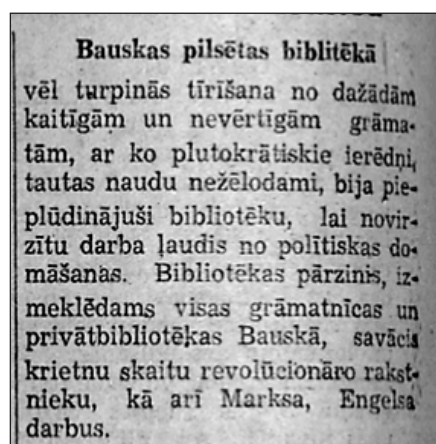
BIBLIOTĒKA 40. GADU POSTĀ

BIBLIOTĒKAS NORMĀLAI ATTĪSTĪBAI UN GRĀMATU FONDAM PIENĀK GALS

1940. gada vasarā padomju varas vadībā bibliotēka kļūst par “tautas īpašumu”. Skolās un bibliotēkās sāka **iznīcināt grāmatas**. Izņēma vairāku gadu laikrakstu un žurnālu iesējumus, tukšumu aizpildot ar Marksa, Engelsa un Ļeņina darbiem.

BIBLIOTĒKAI JAUNS PĀRZINIS

Likumsakarīgi, ka mainoties Bauskas pilsētas vadībai, tā mainījās arī bibliotēkā. 1940. gada otrā pusē Alise Skadiņa tika atzīta par ideoloģiski nepiemērotu savam amatam. Kā ziņo tā gada “Zemgales Komunisti” Nr. 23, pilsone esot izturējusies ļoti neiecietīgi pret jauno varu, rādot sliktu piemēru, proti, Bauskas komjau-niešu acu priekšā saplēnsi tikko iegādāto biļeti uz rīkoto pasākumu. Lai cik neiecietīga, bet vis-caur ļoti drosmīga rīcība! Darbu bibliotēkā sāka **Jānis Rūsis**.

“Zemgales Komunisti” Nr. 94 (1940)

Šis ir laiks, kad bibliotēkas darba atspoguļojums vietējās ziņās kļūst par sašutuma vai pompozitātes demonstrējumu, jo vienkārši labi veikt savu darbu vairāk nav ļauts. Kā tautā saka – tādi laiki!

ATKAL CITA VARA

Bibliotēkas vadītāja dienas kļūst itin gaužas, kad Bauskā ienāk vācu armija. 1941. gadā viņu kā padomju varas aktīvistu apcietina un piespiež samaksāt par 1940. gadā iznīcinātajām grāmatām. Tikmēr bibliotēku aprindās ienāca jauns vārds, kas parādījās gan nosaukumos, gan darbības virzienā – masas!

BIBLIOTĒKAI JAUNAS MĀJAS

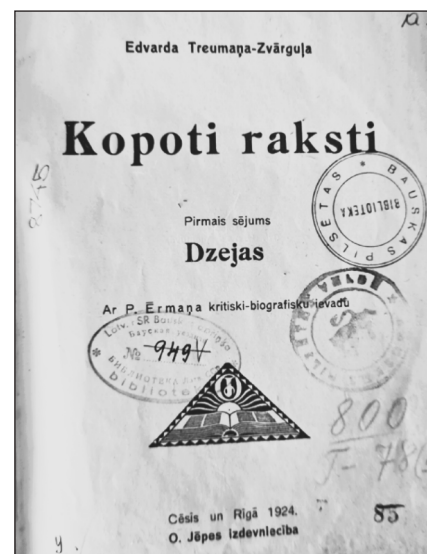
1942. gadā Bauskas pilsētas bibliotēka un lasītava no pilsētas valdes nama tika pārvietota uz jaunām telpām Uzvaras ielā 4. Nedokumentētas liecības vēsta, ka pilnīgi viss bibliotēkas krājums netika pārcelts.

BAUSKAS RAJONA MASU BIBLIOTĒKA

Bauskas izpilddomkomitejas bibliotēkai jauns nosaukums. Bibliotēka atvērta darba dienās pl. 10-14 un 16-21, bet atpūtas dienās pl. 16-21. Tika gaidīts prāvs daudzums jaunu grāmatu.

Pēc ilggadējas lasītājas un vēlākos gados arī sabiedriskās bibliotekāres Mildas Ruņģes stāstītā, grāmatas mētājušās lielā kaudzē bibliotēkas palīgtelpās. Nebūtībā aizgājuši daudzi kopotie raksti - Hamsuns, Unsete, Lāgerlēva un citi 30. gados populāri rakstnieki.

Eduarda Treumaņa-Zvārguļa kopotie raksti glabā trīs dažādus zīmogus, trīs atšķirīgus bibliotēkas darba posmu apliecinājumus.

1944. gadā bibliotēkas pirmās mājas Pils ielā 19 nodeg. Bibliotēka kļūst par Latvijas PSR Bauskas apriņķa bibliotēku.

Izrādās, ka iedzīvotāji neprot nedz „pareizās” grāmatas lasīt, nedz arī atdot. Pie tiem “glabājas daudz nenodotu Bauskas bibliotēkas grāmatu, kas no bibliotēkas paņemtas lasīšanai jau vācu okupācijas laikā un vēlāk. Bibliotēkas vadība lūdz tās nodot atpakaļ bibliotēkai,” tā raksta jau atkal par bibliotēkas pārzini ieceltais J. Rūsis un aicina bibliotēkas krājumu papildināt ar privātajām grāmatām, lai “zinības nonāktu tautā”.

“Bauskas Darbs” Nr. 34 (1945)

Zināms, ka baušķenieki pretpadomju grāmatas paslepus nesuši mājās likt goda vietā, jo tās bijušas kvalitatīva satura un arī grezni iesietas.

BIBLIOTĒKA PĒC 1944. GADA

PADOMJU VARAS TRIBŪNI - BIBLIOTĒKAS

Īsā laikā bibliotēkas no kultūras iestādēm tika pārveidotas par padomju propagandas paudējām, veicot visdažādākās politiskās kampaņas. Arī Bauskas apriņķa bibliotēka nebija izņēmums. Tomēr jāmin, ka, spītējot kongresiem, progresiem un "pareizās" literatūras izplatīšanai, abās ceļa pusēs vienmēr stāvējis cilvēks, kuram reiz pa reizei gribējies lasīt mīlas romānus, skaļi smieties darbā vai, savas cilvēcības vadītam, papļāpāt.

1945. gadā bibliotēkā bija reģistrēti 519 lasītāji, un strādāja 3 darbinieki

1945. gada vasarā par bibliotēkas vadītāju sāka strādāt Marianna Egļe un darīja to līdz 1947. gadam. Pēc Bauskas grāmatnīcas direktores Bertas Kraujas atmiņām, Marianna dzīvoja pilsētas nomalē, Mēmeles krastā, un pilsētā tika saukta par "kazu karalieni". Viņa turēja 8 kazas, kuru pienu par lētu naudu iegādājās daudzi pilsētnieki. Neskatoties uz dažām rakstura īpatnībām, Marianna bija vienmēr laipna, ļoti gudra un inteliģenta. Pēc darba bibliotēkā Marianna saglabāja ciešu draudzību ar grāmatu un turpināja strādāt par kolportieri (grāmatu izplatītāju) Bauskas grāmatnīcā. Sešdesmitajos gados pilsētnieki labprāt iepirkās pie laipnās ielu grāmatu tirgones netālu no Bauskas universālveikala, jo Marianna varēja izstāstīt teju katras pārdodamās grāmatas saturu.

ATELPAS BRĪDĪM

Par atelpas brīdi jāpateicas grāmatām Birkerts, Pēteris. Latvju tautas anekdotes. Rīga: Literātūra, 1. daļa (1929), 3. daļa (1930)

431.

Vecos laikos kāds vīrs nevar satikt ar sievu, un abi aiziet pie lielkunga, lai atlaulā. Lielskungs paņem bibliu un stīrnas kāju, nosēstas pie galda un sāk lasīt. Kuŗu lapu izlasa, tā ar stīrnas kāju nesaticīgo pāri ieklapē. Vīrs kādu brīdi nociošas, bet kad šur tur pavisam stipri sāk sāpēt, iejautājas: «Cienīgs, žēlīgs lielskungs, vai vēl ilgi tā ies?» Dabūjis zināt, ka tik ilgi, kamēr biezo grāmatu izlasīs, tas apņēmis dzīvot ar sievu pa vecam kopā.

A. Ozoliņa, no Bauskas.

938.

Kādās mājās šuj skroderi — žīdi. Ap pusdienas laiku saimniece tiem ieprasās, kā labi ejot ar šūšanu. «Lai ar to šūsan, kā ar to šūsan, bet kā būs ar to uzkosan?» skroderi atjautā.

Uzrakst. Austra Skujiņa, no Vidrižu pag.
Teic. Romanovska, Rīgā.

2844.

Kāds puisis iebraucis Bauskā. Viņš gājis pa ielu. Savas bodes durvis stāvējis žīds un saucis: «Oi, mīle, jauna kunge, ēnāket ēks mane bodele!» — «Tev jau tur nekā nav», atbildējis puisis. «Oi, kā jūs tā varet teikt! Es jums dose pēce rubule, ja jūs izēdīsiet mane bodele (žīds tirgojies ar cepumiem), bet ja jūs neizēdīsiet, tad doset man pēce rubule». Labi — puisis ar mieru. Viņš iegājis bodē un sācis ēst. Edis — ēdis, bet manījis, ka drīz pietiks. Puisis sācis skatīties, kur durvis, jo kur lai kalpa cilvēks ņem pieci rubļi, ko žīdam samaksāt. «Oi, ko jūs tur skatatēs?» ieprasījis žīds. «Skatos, vai nav kāds krēslis, kur apsēties, jo nu tik sāksu nopietni ēst», atbildējis puisis. Žīds domājis, ka nu vairs labi nav: apēdis visu bodi un būs vēl jāpiemaksā 5 rubļi. «Se jums pēce rubule un ejēt prom!» žīds iesaucies. Puisis nu bijis krietni paēdis un nopelnījis vēl 5 rubļi.

Uzrakst. V. Brāže.
Stāstījis K. Apse, dzirdēta Vecvirlaukas p., Jelgavas apri.

2947.

Bauskā kāds veikalnīeks, vācietis, aizkaitinājis kādu saimnieku. Saimnieks tam nodomājis atiebties. Iegājis veikalā un ieraudzījis sieru, viņš licis sev no tā nogriezt vairākus gabalus, teikdams: «Tas man, tas manai sievai, tas puisim, tas meitai un tas ganam!» Tirgotājs gan brīnījies, kur zemnieks tik daudz un tik dārgu sieru liks, tomēr nogriezis prasītos gabalus. Zemnieks paņēmis vienu gabalu uzspļāvis un sācis berst gar biksēm. Vācietis, to redzēdams, domājis, ka zemnieks pārskatījis un noturējis sieru par ziepēm, teicis: «Das ist Käse!» — «Ko, ķeza?» zemnieks iesaucies, — «man ķezas mājā diezgan, un es nebūšu tāds mulķis, ka pirkšu to vēl par naudu un vedīšu mājā!» To teicis, tas bijis pa durvīm laukā.

Uzrakst. E. Purviška, Talsu valsts vidusskolā.
Teic. no Ceraukstes pag.
LFK 230. 4210.
Var. LTA 2795.

2717.

Kāds kungs ieiet grāmatu veikalā un prasa laimes vēljumu kartiņas. Pārdevēja tam parāda kartiņu, uz kuŗas rakstīts: «Manai vienīgai». «Lieliski! Lūdzu man pusduci šādu kartiņu!» kungs iesaucas.

Uzrakst. Elļuku Vilma, no Zāles pag.
Teic. E. Reinsons, Rīgā.

Sludinājumi

Neaismiršteet Ra teela preču īstvēle, augstākā kvalitāte, iekšas cenas garantē katram labāko cēlītājam īstvēti.

Manufaktūras, galanterijas un apģērbiu tirgotava

Brāhli Seitelsoni Bauskā, Pils ielā 30. Tālrunis 28.

Veidabojam šai sezonai no mūsu paštāvīgi bagātīgā krāšņuma izslabotās kvalitātes ābrēmju un celtājemju

manufaktūras un galanterijas prezes.

Mehietu un ušvalku dražas. Damu modernas kleitu drehbež.

Witnas, kotwitas un fīda audumus. Anšamos deebfinas.

Aditas prezes, kalchoku ahdas, logu aiskari, grihdu zellai, botes, galoidas u. t. t.

Damu un kungu mehietu, kašchoji un kungu ušvalki īsgatawoti pehž pehdejeem modeleem no wišjaunakeem audumeem.

Gadskārtēja lētu grāmatu pārdošana Bauskā –

ar 30–90% lētāk, sākot no 22. janvāra š. g. grāmatveikalā

„KULTURA“ pārdos vērtīgas grāmatas vēl lielā izvēlē nekā agrākos gados.

Krājuma: Stāsti, romāni, dzejas, bērnu un jaunatnes literatūra, bērnu grāmatas, zinātniskas un praktiskas saturas grāmatas.

C. Ronka

Bauskā, Pils ielā 38. Tālrunis 125.

Kaucmindeš saimniec.
var pieteikties

deputāta kalps

ar lopiem.

Lie!

Gaidu solito, N.

Dailavas!

Vēlos iepazīties ar nopietni izglītotu, bet klusu, klie-dzošā emancipāciju nemī-lošu jaunavu. Vēstules ar ģimietni (ko uz pirmo vē-lēšanas retornē) adresēt „Kulturas Balss” veikalā zem „Fausts” Nr. 1740.

Bibliotēkas!

Lai nodrošinātu bibliotēkām jaunās grāmatas, lūdzu bibliotēku pārzināt **pieņemt vajadzīgo eksemplāru skaitu**

98. GRĀMATNĪCĀ,
Bauskā, Pasta ielā 1, tālr. 266

Bibliotēkas, kas būs pieņēmušas, noteikti saņems no visām turpmāk izdotām grāmatām pieņemto skaitu.

Bauskas presē laikā no 1920. līdz 1942. gadam

BAUSKAS CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS AKTUALITĀTES

ŠĪ NUMURA TĒMA

Bibliotēka ienāk Bauskā.
Vai, ko un kur lasīja Bauskā?

NĀKAMĀ NUMURA TĒMA

Par bibliotēkas misiju kļūst
izglītošana „pareizā” garā.
Bibliotēka ir, bet lasāmviela...

BIBLIOTĒKA IR VISUR!

Aicinām izmantot iespējas, ko
piedāvā grāmatas saņemšana un
nodošana attālināti!

- ☞ Rezervē grāmatas kopkatalogā, zvani 63960580 vai raksti e-pastā abonements@bauskasbiblioteka.lv
- ☞ Saņem Bauskā, Dārza 8b, Latvijā pirmajā grāmatu pakomātā. Par grāmatu saņemšanu jautā bibliotēkā.
- ☞ Nodod tās grāmatu kastē Uzvaras ielā 6.

- ☞ Seko līdzī informācijai mūsu mājaslapā un sociālajos tīklos!

/bauskasbiblioteka/

/bauskasbiblio/

/bauskasbiblioteka/

IZSTĀDE PILSĒTĀ

Kalna ielas pakājē, blakus ie-ejai uz bibliotēku, skatāma krāsu bagāta, informatīva brīvdabas izstāde

“Gada putni Latvijā”

Apvieno pavasarīgu pastaigu ar pavasarīgu informāciju par putniem un uzzini, kas rīta darbos sauc ziedonī un ar dziesmu priecē vasarā.

IZDEVUMU VEIDOJA

Madara Maslova-Konrāde
Laimdota Ozoliņa
Alise Broka-Kutra
Jānis Balodis

Paldies par atbalstu
Bauskas muzejam un Vēstures
nodaļas vecākajam speciālistam
Raitim Ābelniekam